

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

AN PHRÍOMH-OIFIG STADIRIMH

Ráiteas Straitéise
2016-2019

www.cso.ie/en/baile

Brollach

Fáiltím roimh an Ráiteas Straitéise uailmhianach seo. Creidim go gcuirfidh sé ar chumas na Príomh-Oifige Staidrimh freagairt do thimpeallacht náisiúnta agus dhomhanda an staidrimh oifigiúil atá ag síorathrú agus, go deimhin, í a mhúnú. Cuireann an straitéis an Oifig in áit chun leas a bhaint as acmhainneacht na réabhlóide sonraí agus chun eolas agus léargas tábhachtach a sholáthar mar threoir d'fhorbairt gheilleagrach agus shóisialta na hÉireann sa todhchaí.

Obair ríthábhachtach ar fad a bhíonn ar bun ag an bPríomh-Oifig Staidrimh, í mar fhoinsé lárnach eolais ó thaobh díospóireachta agus an phróiseas cinnteoireachta in Éirinn de. Tá staitisticí d'ardchaighdeán ríthábhachtach i bhfeidhmíocht an gheilleagair agus na sochaí go háirithe maidir le múnú, forbairt agus cur i bhfeidhm beartas.

De thoradh téarmaí tagartha méadaithe na hOifige i gcomhordú ábhar staidrimh oifigiúil ar fud na hearnála poiblí, is fearr an cumas a bheidh againn leas a bhaint as an saibhreas sonraí atá ar fáil ar fud an chórais. Is tábhachtach an fhorbairt nua seo, forbairt a fheabhsóidh go mór ceapadh beartas atá bunaithe ar fhianaise chun leas ár saoránach uile.

Tacaím go hiomlán leis an bPríomh-Oifig Staidrimh i gcur i bhfeidhm na straitéise uailmhianaí seo agus guím rath ar an Oifig agus í ag tabhairt faoin iomad dúshlán agus éileamh sna trí bliana amach romhainn.

Ríona Uí Dhochartaigh

Ríona Uí Dhochartaigh TD

*Príomh-Aoire an Rialtais agus Aire Stáit i Roinn an Taoisigh.
Nollaig 2016*

Réamhrá

Fáilte go dtí Ráiteas Straitéise 2016-2019 ina chuirtear síos uailmhianta na Príomh-Oifige Staidrimh agus ina leagtar amach a treo straitéiseach sna trí bliana amach romhainn. Tá na bearta a bhfuil cur síos orthu anseo misniúil agus forleathan agus glacfaidh sé tamall iad a chur i bhfeidhm.

Feidhmíonn an Oifig I dtimpeallacht dhomhanda an-dinimiciúil. Tá méadú thar a bheith sciobtha ar líon agus ar chineál na sonraí atá ar fáil agus bíonn athrú sa teicneolaíocht i gcónaí ag tarlú sa domhan s'againn. Le chéile, tá dúshlán nua ag dul leis na hathruithe seo inár dtimpeallacht, ach is tábhachtach a rá go dtugann siad deiseanna agus féidearthachtaí nua freisin.

Ceapadh an straitéis seo chun leas iomlán a bhaint as acmhainneacht na réabhlóide sonraí agus teicneolaíochta d'fhonn réimse níos leithne d'fhaisnéis ardháilíochta a sheachadadh ar athrú sa tsochaí agus sa gheilleagar agus ar an dóigh sin cabhrú le forbairt na hÉireann sa todhchaí a stiúradh. Trí fhreagairt don timpeallacht staidrimh oifigiúil seo atá ag athrú, táimid ag cothú eagraíocht nuálach, sholúbhtha agus ardfeidhmíochta.

Cibé acu a sholáthraíonn tú sonraí dúinn, a úsáideann tú sonraí na hÉireann chun cinntí gnó nó cinntí pearsanta a dhéanamh, a thairgeann tú ábhar staidrimh oifigiúil nó a oibríonn tú don Phríomh-Oifig Staidrimh, tá súil againn go gcaithfidh tú tamall ag léamh na straitéise seo agus go dtuigfidh tú conas atáimid ag brath freastal ar riachtanais ár gcustaiméirí agus muid féin a chur san áit ar féidir linn tabhairt faoi mhórán de na dúshláin atá amach romhainn.

Pádraig Dalton

Pádraig Dalton

*Ard-Stiúrthóir
Nollaig 2016*

Le haghaidh eolas ar tháirgí agus seirbhísí na hOifige, gabh chuig an suíomh gréasáin againn -

www.cso.ie/en/baile

Le haghaidh eolas ar an gclár oibre staidrimh againn féach

<http://www.cso.ie/en/aboutus/governance/statisticalworkprogramme/>

© Rialtas na hÉireann 2016

Ábhar arna chur i dtoll a chéile agus arna chur i láthair ag an bPríomh-Oifig Staidrimh.

Tá áitirgeadh údaraithe, faoi réir aitheantas a thabhairt don fhoinsé.

Leagan clóite ISSN 2009-9762

Leagan ar líne ISSN 2009-9770

Cé muidne

ÁR SAINORDÚ

Tá sainordú ag an Oifig, bunaithe ar an Acht Staidrimh, 1993 agus ar Rialachán AE 223/2009 (leasaithe), chun na feidhmeanna a leanas a chomhlíonadh;

- Bailiú, tiomsú, asbhaint agus scaipeadh, chun críocha staitistiúla, eolas a bhaineann le gníomhaíochtaí agus dálaí an Stáit i réimsí geilleagracha, sóisialta agus ginearálta
- Comhordú a dhéanamh ar staidreamh oifigiúil a thiomsaíonn údaráis phoiblí.

ÁR LUACHANNA

- Is iad ár mbunluachanna ná neamhspleáchas, oibiachtúlacht agus macántacht
- Cinntimid go gcloítear go hiomlán leis an ráthaíocht dlí faoi rúndacht agus cloítear i ngach gníomhaíocht le reachtaíocht staidrimh agus cosanta sonraí
- Spreagaimid nuálaíocht i ngach próiseas gnó agus eagrúcháin atá againn
- Táimid proifisiúnta, iontaoifa agus dílis
- Tá meas againn ar ár soláthróirí agus táimid tiomanta bealaí nua a fháil chun na héilimh orthu a laghdú
- Déanaimid ár ndícheall i gcónaí seirbhís den scoth a sholáthar dár gcustaiméirí
- Is mór againn ár bhfoireann agus déanaimid ár ndícheall i gcónaí timpeallacht a sholáthar ina mbaineann ár bhfoireann barr a gcumais amach agus ina éiríonn go geal leo ina gcuid oibre

ÁR MISEAN

Faisnéis d'ardchaighdeán a sholáthar ar mhaithe le cinnteoireacht fhianaisebhunaithe agus tacú le cuntasacht arson.

ÁR NEAMHSPLEÁCHAS

Is Oifig neamhspleách í an Phríomh-Oifig Staidrimh agus is é Ard-Stiúrthóir na hOifige amháin atá freagrach maidir le cúrsaí staitistiúla gairmiúla.

An obair a dhéanaimid

Is iad sonraí dúshraith na cinnteoireachta agus bunchloch na cuntasachta. Bunaítear beartais maithe ar shonraí maithe. Is é an ról atá againn ná léargas agus eolas neamhspleách a sholáthar le haghaidh díospóireacht agus cinnteoireacht éifeachtach ar fud an rialtais, earnálacha gnó agus na sochaí. Cabhraíonn staitisticí d'ardchaighdeán le daoine na hathruithe atá ag tarlú i ngeilleagar na hÉireann agus inár sochaí a thuiscint.

Eolas agus faisnéis a dhéanamh de shonraí ar son Éireann

SONRAÍ

EOLAS

FAISNÉIS

CINNTEOIREACHT
FHEASACH

Is as — a tiomsáítear — lena ghintear — arb é a thoradh

Is é an tAcht Staidrimh sainordú na hOifige chun staidreamh oifigiúla a thiomsú ar bhonn neamhspleách oibiachtúil ina thugtar cosaint ar shonraí rúnda agus tá sé ina bhonn treise faoin gceart maireachtáil i sochaí eolach.

An timpeallacht dhinimiciúil ina n-oibrímid

Oibrímid i dtimpeallacht dhinimiciúil dhomhanda, atá faoi thionchar fáis gan fasach i líon agus i gcineál na sonraí, timpeallacht in arb iad an fhaisnéis agus an t-eolas i measc na n-acmhainní is luachmhaire sa domhan. Baineann staitisticí oifigiúla ciall as na sonraí seo le haghaidh cinnteoireacht fhianaisebhunaithe.

Ar na dúshláin eile inár dtimpeallacht staitistiúil tá;

- An ról comhordaithe méadaithe atá ag an bPríomh-Oifig Staidrimh agus ag an Ard-Stiúrthóir, faoi chreat reachtaíochta leasaithe an AE um staidreamh oifigiúil
- Fís an Bhoird Náisiúnta Staidrimh (NSB) chun Córas Staidrimh na hÉireann comhtháite a chur ar bun, mar a shonraítear ina Straitéis Staidrimh 2015-2020
- An t-éileamh ar staitisticí atá ag fás i gcónaí ar bhonn náisiúnta, AE agus domhanda
- Ár ról i soláthar faisnéise chun a chinntiú gur féidir le saoránaigh maireachtáil i sochaí atá eolach agus san am céanna muid ag cinntiú go gcloítear le reachtaíocht um chosaint sonraí.

Is é an cuspóir atá againn ní hamháin freagairt do na rudaí cumhachtacha seo atá ag spreagadh athruithe ach an timpeallacht ina n-oibrímid a shíormhúnlú.

Ár misean agus ár dtosaíochtaí straitéiseacha le haghaidh 2016-2019

An ról atá againn mar lucht tionchair

Leanfaidh an tionchar ríthábhachtach atá againn ar fhorbairtí i staidreamh oifigiúil san Eoraip agus ar fud an domhan trí na gnímh a leanas;

- ceannaireacht a sholáthar chun leas a bhaint as acmhainneacht foinsí tánaisteacha sonraí, lena n-áirítear mórshonraí
- feasacht ar dhúshláin staitistiúla an domhandaithe a spreagadh agus cabhrú le réimse níos leithne de tháscairí fiúntacha a fhorbairt
- clár nuachóirithe a stiúradh sna Náisiúin Aontaithe (NA) agus i gCóras Staidrimh na hEorpa

Beart a dhéanamh de réir ár mbriathar

Táimid ag déanamh athnuachan ar ár modh oibre. Cuimsíonn an clár nuachóirithe againn samhail nua chineálach staidrimh um phróisis gnó chomh maith leis na bearta inniúlacht teicneolaíochta agus eagraíochtúil atá de dhíth chun spriocanna ár straitéis a sheachadadh. Forbraíodh an tsamhail sin ar chaighdeán an NA, an *Generic Statistical Business Model* (GSBPM), agus beidh feidhm aici i ngach réimse gnó den Phríomh-Oifig Staidrimh. Is é an cuspóir atá leis sin ná feabhas a chur ar líon, ar thráthúlacht agus ar chaighdeán ár dtáirgí staidrimh.

GSBPM

Sonraigh
riachtanais

/ Dear / Tionsaigh

Bailigh

/ Próiseáil

Déan
anailís

/ Scaip
sonraí

Measúnaigh

Tacóidh an Phríomh-Oifig Staidrimh leis an tsamhail nua chineálach staidrimh um phróisis ghnó a chur i bhfeidhm trí inniúlacht a chothú inár ndaoine, inár struchtúir agus inár bhfeidhmíocht. Glacfaimid leis na deiseanna a sholáthraíonn an réabhlóid sonraí agus teicneolaíochta chun an bealach a dhéanaimid ár ngnó a fheabhsú agus ár modh oibre a athnuachan.

Seachadadh a chumasú agus inniúlacht a chothú

DAOINE

Inniúlacht, gairmiúlacht agus scileanna ár ndaoine a chothú i gcónaí chun a chinntiú go bhféidir leis an Oifig brath ar oibrithe solúbtha, ilchumasacha, treallúsacha

FEIDHMÍOCHT

Tuilleadh forbartha a dhéanamh ar chultúr ardfeidhmíochta, nuálaíochta agus rannpháirtíocht foirne

PRÓISIS

amhail staidrimh um phróisis ghnó atá caighdeánaithe, éifeachtúil ó thaobh costas, éifeachtúil a leabú chun staitisticí leanúnacha d'ardchaighdeán a sheachadadh

TEICNEOLAÍOCHT

Ardán oiriúnaitheach sonraí agus seirbhísí a thógáil a chabhraíonn leis an bpróiseas bailithe agus táirgthe

STRUCHTÚIR EAGRÚCHÁIN

Na struchtúir chearta eagrúcháin a fhorbairt i gcónaí chun tacú le nuachóiriú

CÁILÍOCHT

Na caighdeáin is airde a chomhlíonadh i gcónaí i réimsí cáilíochta, cosanta sonraí agus modheolaíochta agus leas a bhaint as gach foinse sonraí atá ar fáil

CSO

Ráiteas Straitéise 2016-2019

Ár gculpóirí straitéiseacha

1

Eolas agus faisnéis do gach duine a dhéanamh de shonraí agus staitisticí

Eolas staitistiúil atá tráthúil, ábhartha agus beacht a sheachadadh

- Ár gclár oibre staidrimh leathan a sheachadadh
- Léargas níos fearr a sholáthar ónár n-aschur staitistiúil trí chumarsáidí feabhsaithe lena n-áirítear léirshamhlú agus nascáil le haschur eile staitistiúil
- Inniúlacht inmheánach a chothú le freagairt níos éifeachtúla do na riachtanais sonraí atá ag úsáideoirí

Réimse ár dtáirgí agus seirbhísí staitistiúla a fhairsingiú

- Tacar feabhsaithe aschuir a fhoilsiú ó Dhaonáireamh 2016
- Aschur ar chuntais fuinnimh agus timpeallachta a mhéadú agus a fhorbairt
- Ár staitisticí maicreacnamaíocha a fhorbairt chun tuilleadh eolais a sholáthar ar gheilleagar intíre na hÉireann

A chinntiú go bhfuil na sonraí ábhartha agus a n-úsáid a chur chun cinn

- Riachtanais custaiméirí a shainiú agus freastal orthu
- Feabhas a chur ar chumarsáid agus rochtain ar ár dtáirgí staitistiúla agus a n-úsáid a chur chun cinn
- Úsáid micreashonraí ar mhaithe le taighde staitistiúla a éascú tuilleadh

2

Cur le húsáid foinsí tánaisteacha sonraí lena n-áirítear sonraí riaracháin agus Mórshonraí

Cur le húsáid foinsí tánaisteacha

- Leas a bhaint as sonraí riaracháin i gcónaí chun staidreamh oifigiúil a sholáthar
- Acmhainneacht Mórshonraí ó thaobh staidreamh oifigiúil a thiomsú de a iniúchadh agus leas a bhaint astu dá réir
- An Bonneagar Sonraí Náisiúnta (NDI) a úsáid chun táirgí staitistiúla nua agus cinn feabhsaithe a fhorbairt

3

Leanúint orainn ag cothú inniúlacht ár ndaoine

Inniúlacht a chothú inár ndaoine

- Cultúr d'fhoghlaim leanúnach agus d'fhorbairt ghairmiúil a chur chun cinn chun a chinntiú go n-oibríonn baill foirne ar bharr a gcumais agus go bhfuil páirt ghníomhach acu i spriocanna na hOifige a bhaint amach
- Feidhm AD straitéiseach a chothú chun teacht go hiomlán le riachtanais gnó na hOifige agus iad ag athrú
- Clár rannpháirtíochta agus nuálach foirne ar fud na heagraíochta a chur i bhfeidhm
- Leanúint orainn ag cruthú timpeallachta dhearfach oibre ag moladh tiomantas leanúnach don eagraíocht

4

Ár bpróisis agus ár gcórais staitistiúla a nuachóiriú

Cur le seasmhacht ár bpróiseas agus ár gcórais staitistiúla

- Clár uailmhianach athchóirithe a chur i bhfeidhm ar ár bpróisis agus ar ár gcórais staitistiúla bunaithe ar chaighdeán idirnáisiúnta, an *Generic Statistical Business Process Model* (GSBPM).
- Ardán de sheirbhísí oiriúnaitheacha a chothú a chabhraíonn le cur i bhfeidhm GSBPM

Cáilíocht, sláine, cosaint agus slándáil ár sonraí a chosaint

- Creatchóras um Bhainistíocht Cáilíochta bunaithe ar GSBPM a chur i bhfeidhm

5

Cáilíocht gach ábhar staidrimh oifigiúil a tháirgtear in Éirinn a chomhordú, a mhaoirsiú agus a dhearbhu

Forbairt Chórais Staidrimh na hÉireann a stiúradh agus forbairt an NDI a spreagadh

- Córas Staidrimh na hÉireann a fhorbairt de réir *Straitéis Staidrimh 2015-2020* an Bhoird Náisiúnta Staidrimh (NSB)
- Cur leis an gclár staitisteoirí a thabhairt ar iasacht do ranna eile chun seirbhís anailíseach leanúnach, éifeachtach, chomhordaithe a chothú don Rialtas
- Páirt lárnach a ghlacadh i bhforbairt an Bonneagar Sonraí Náisiúnta (NDI) i gcomhar leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ag obair i dtreo córais cláraithe arna thacú go hiomlán ag reachtaíocht chun raon agus cáilíocht sonraí riaracháin a fheabhsú
- Tionscadail Pathfinder a shainiú agus a chur i bhfeidhm le ranna Rialtais a chuireann luach le beartais nó seirbhísí agus a dhéanann dul chun cinn ar fhorbairt an NDI

Staitisticí náisiúnta agus Eorpacha a thiomsaítear in Éirinn a chomhordú, chun oibleagáidí náisiúnta agus AE a chomhlíonadh

- Ról na Príomh-Oifige Staidrimh a fhorbairt mar chomhordaitheoir ar ghníomhaíochtaí staitistiúla do gach eagrais soláthraithe staidrimh oifigiúil in Éirinn de réir an Acha Staidrimh, 1993 agus de réir athbheithnithe an Rialachán AE ar staidreamh Eorpach.